Posudek vedoucího bakalářské práce Kateřiny Hrabětové

Konstrukce prózy Karla Poláčka Hedvika a Ludvík

Jako téma předkládané bakalářské práce je sice vytčena konstrukce prózy Karla Poláčka *Hedvika a Ludvík*, ale román, který v literatuře předmětu nepatří k těm, u nichž by se literární věda zastavovala častěji, podrobuje Kateřina Hrabětová rozboru, jenž je všestrannější. Dominuje mu zejména analýza literárních postav vzhledem k celkové výstavbě Poláčkova textu, resp. rozvíjení sujetu. Zmiňuji to jako jistou přednos obhajované bakalářské práce, ale v čase, kdy ji autorka psala, znamenal tento ohled také značné nebezpečí, jež spočívalo v tom, že text bakalářské práce bude tvořit zejména podrobná reprodukce děje. Z tohoto pokušení se K. Hrabětová při několikerém přepracování nakonec dokázala vymanit.

Autorka nejdříve podnikla zběžný exkurs do žánru grotesky. Při jeho vymezení se opírala o základní domácí literárněvědné příručky a z obrovské literatury jinojazyčné zmínila monografii Kayserovu (1957, cituje ji v anglickém překladu) a Thomsonovu (1972). I když usouvztažnění Poláčkovy prózy s žánrem nebo kategorií grotesky či groteskna je zde vedeno snad až příliš přímočaře, lze je myslím na úrovně bakalářské práce akceptovat.

U kompoziční výstavby samé vycházela Kateřina Hrabětová zejména z práce Františka Všetičky (2001) a ze shrnutí Ladislavy Lederbuchové ze slovníku literárních pojmů (2006). Od první přejala autorka základní rozlišování architektoniky a kompozice, u druhé se inspirovala členěním sféry kompozice na kompoziční princip a kategorie postav, prostoru a času. Cenné impulsy pro rozbor výstavby Poláčkovy prózy čerpala také ze skvělých studií Trostových (1937), Hausenblasových (1961, 1976 a 1995) a Grebeníčkové (1992).

Podrobný průvodce literárními postavami Hedviky a Ludvíka se důsledně drží předpokladu, že „veškeré postavy vnímáme jen skrze Hedviku, víme o nich jen to, co ona vidí, slyší, či co z jejich jednání sama usuzuje“ (s. 20). Výklad je vhodně členěn na pojednání o postavách titulních, rodičovských a dětských a epizodních. Zvláštní pozornost, napříč tímto rozlišováním, je v separátní kapitolce věnována vlastním jménům Poláčkových figur jako „jedné ze složek nepřímé reprezentace literárních postav, pomocí nich je čtenář schopen postavy v textu rozlišovat, některá jsou dokonce schopna nést i informaci o vzhledu či charakteru svých vlastníků, podílejí se na jejich charakteristice“ (s. 47).

Kapitolu o postavách pokládám za jádro práce, těžiště, v němž je určující pozornost věnována nejen této kategorii, ale absorbováno je zde i kritické shrnutí, a tedy výklad děje, a to vše s trvalým ohledem na hlavní téma práce, jímž je konstrukce prózy.

Rád práci doporučuju k obhajobě a dle průběhu obhajoby a kontextu ostatní obhajovaných prací navrhuju hodnocení mezi „velmi dobře“ a „výborně“.

Michael Špirit, 1. února 2016